Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
DEANA SPIELMANNA,
predstavljeni 18. decembra 2025[1]

**Zadeva C-717/24**

**BD**
**proti**
**Sociálna poisťovňa, ústredie**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (vrhovno upravno sodišče Slovaške republike))

„Predhodno odločanje – Sistemi socialne varnosti – Uredba (ES) št. 883/2004 – Starostna pokojnina – Pogoji za dodelitev – Posebna pravila za seštevanje dob – Člen 51(1) – Nacionalna ureditev, ki določa ugodnejšo obravnavo za nekatere kategorije oseb, ki opravljajo posebno zaposlitev“

## Uvod

1. Predlog za sprejetje predhodne odločbe je vložilo Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (vrhovno upravno sodišče Slovaške republike) v okviru spora med BD, tožečo stranko v postopku v glavni stvari, in Sociálna poisťovňa, ústredie (osrednja uprava zavoda za socialno zavarovanje, Slovaška) (v nadaljevanju: slovaški zavod za socialno zavarovanje) v zvezi z zavrnitvijo prošnje BD za pridobitev starostne pokojnine pri starosti 55 let na podlagi opravljanja dejavnosti rudarja v podzemnem rudniku.

2. S to zadevo je Sodišču prvič ponujena priložnost, da razloži člen 51(1) Uredbe (ES) št. 883/2004[2] v zvezi s seštevanjem dob za določitev upravičenosti do starostne pokojnine v primerih, ko zakonodaja države članice ne predvideva posebnega sistema, ki bi bil ločen od splošnega sistema socialne varnosti, določa pa posebna pravila za nekatere dejavnosti in poklice.

[1] Jezik izvirnika: francoščina.

[2] Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72), kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2019/1149 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 (UL 2019, L 186, str. 21) (v nadaljevanju: Uredba št. 883/2004). Ta uredba nadomešča Uredbo Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 35), v različici po spremembi in posodobitvi z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 3), kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 592/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. junija 2008 (UL 2008, L 177, str. 1) (v nadaljevanju: Uredba št. 1408/71).

## Pravni okvir

### *Pravo Unije*

3. Člen 48 PDEU določa, da „Evropski parlament in Svet sprejmeta po rednem zakonodajnem postopku takšne ukrepe na področju socialne varnosti, kakršni so potrebni za zagotovitev prostega gibanja delavcev; v ta namen vzpostavita ureditev, ki zaposlenim in samozaposlenim delavcem migrantom in njihovim vzdrževancem zagotavlja:

(a) seštevanje vseh dob, ki se upoštevajo po zakonodajah posameznih držav, za pridobitev in ohranjanje pravice do dajatev ter za izračun višine dajatev;

[…]“.

4. V uvodni izjavi 1 Uredbe št. 883/2004 je navedeno:

„Pravila za koordinacijo nacionalnih sistemov socialne varnosti spadajo v okvir prostega gibanja oseb in morajo prispevati k izboljšanju njihovega življenjskega standarda in pogojev za zaposlitev“.

5. V uvodni izjavi 13 te uredbe je navedeno:

„Pravila koordinacije morajo jamčiti, da osebe, ki se gibljejo v Skupnosti, ter njihovi vzdrževani družinski člani in preživele osebe ohranijo pravice in ugodnosti, ki so jih pridobili ali jih pridobivajo“.

6. V uvodni izjavi 45 te uredbe je navedeno, da je cilj predlaganih ukrepov koordinacija ukrepov za zagotovitev učinkovitega uresničevanja pravice do prostega gibanja oseb.

7. Člen 6 te iste uredbe, naslovljen „Seštevanje dob“, določa:

„Razen če v tej uredbi ni določeno drugače, pristojni nosilec države članice, po zakonodaji katere so:

– pridobitev, ohranitev, trajanje ali ponovna pridobitev pravice do dajatev,

[…]

pogojeni z dopolnitvijo zavarovalnih dob, dob zaposlitve, samozaposlitve ali prebivanja, v potrebni meri upošteva zavarovalne dobe, dobe zaposlitve, samozaposlitve ali prebivanja, dopolnjene po zakonodaji katere koli druge države članice, kakor da bi bile dopolnjene po zakonodaji, ki jo uporablja“.

8. Člen 51 Uredbe št. 883/2004, naslovljen „Posebne določbe o seštevanju dob“, v odstavku 1 določa:

„Kadar zakonodaja države članice pogojuje dodelitev nekaterih dajatev z dopolnitvijo zavarovalnih dob izključno v posebni dejavnosti zaposlene ali samozaposlene osebe ali v poklicu, za katerega velja poseben sistem za zaposlene ali samozaposlene osebe, pristojni nosilec te države članice upošteva dobe, dopolnjene po zakonodaji druge države članice samo, če so dopolnjene

v ustreznem sistemu ali, če tega ni, v enakem poklicu ali, kadar je to primerno, v enaki dejavnosti zaposlene ali samozaposlene osebe.

Če po upoštevanju tako dopolnjenih dob oseba ne izpolnjuje pogojev za dodelitev dajatev iz posebnega sistema, se te dobe upoštevajo za dodelitev dajatev iz splošnega sistema ali, če tega ni, iz sistema za fizične delavce ali uslužbence, odvisno od primera, pod pogojem, da je bila oseba zavarovana v enem od teh sistemov“.

### *Češkoslovaško pravo*

9. Člen 1 zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení (zakon št. 100/1988 o socialni varnosti) z dne 16. junija 1988 (v nadaljevanju: zakon št. 100/1988), naslovljen „Osnovna načela“, je v različici, ki je veljala med 1. oktobrom 1988 in 31. majem 1992, določal:

„[…]

(2) Vsak državljan ima pravico do socialne varnosti na podlagi tega zakona. Država zagotavlja dajatve in storitve s področja socialne varnosti.

[…]

(4) Višina pokojnine je odvisna predvsem od delovnih dosežkov, torej od dolžine dobe zaposlitve […] in kategorije delovnega mesta“.

10. Člen 14 zakona št. 100/1988 je določal:

„(1) Za namene pokojninskega zavarovanja so delovna mesta razdeljena v tri kategorije, in sicer glede na vrsto opravljanega dela.

(2) V kategorijo I se prištevajo delovna mesta, v okviru katerih se v koledarskem mesecu neprekinjeno opravljajo predvsem tvegana dela in v okviru katerih škodljivi fizikalni in kemični dejavniki povzročajo pogoste in trajne zdravstvene težave delavcev, in sicer

(a) delovna mesta v rudarstvu, pri katerih je stalno mesto opravljanja dela pod zemljo v podzemnih rudnikih,

(b) druga rudarska dela, pri katerih se delo opravlja pod zemljo v podzemnih rudnikih, […].

[…]

(4) V kategorijo III se prištevajo delovna mesta, ki niso uvrščena v kategorijo I ali II“.

11. Člen 21 navedenega zakona, naslovljen „Pogoji za pridobitev pravice do starostne pokojnine“, določa:

„(1) Državljan je upravičen do starostne pokojnine, če je bil zaposlen najmanj [25] let in je dopolnil najmanj

(a) 55 let, če je bil vsaj 15 let zaposlen v poklicu iz člena 14(2)(a) […],

[…]“.

12. Zakon št. 100/1988 je bil spremenjen z zákon č. 235/1992 Zb. o zrušení pracovných kategórií a o niektorých ďalších zmenách v sociálnom zabezpečení (zakon št. 235/1992 o ukinitvi kategorij delovnih mest in o nekaterih drugih spremembah na področju socialne varnosti) z dne 28. aprila 1992 (v nadaljevanju: zakon št. 235/1992), ki je začel veljati 1. junija 1992.

13. Člen 14(1) zakona št. 100/1988 je v različici, ki izhaja iz zakona št. 235/1992, določal:

„(1) Za namene pokojninskega zavarovanja se delo, opravljeno do 31. decembra 1992, razdeli v tri kategorije, in sicer glede na vrsto opravljanega dela. Delovna mesta kategorij I in II so navedena na sektorskih seznamih delovnih mest, ki spadajo v kategoriji I in II, objavljenih pred 1. junijem 1992, kategorija III pa vključuje delovna mesta, ki ne spadajo v kategorijo I ali II“.

14. Člen 15 tega zakona določa:

„Za namene pokojninskega zavarovanja se delo, opravljano po 31. decembru 1992, šteje za delo na delovnih mestih, ki spadajo v kategorijo III“.

15. Člen 175 navedenega zakona določa:

„Pravice, ki izhajajo iz razvrstitve delovnega mesta ali dejavnosti v kategorijo I ali II, se upoštevajo do 31. decembra 2016“.

### *Slovaško pravo*

16. Člen 65 zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (zakon št. 461/2003 o socialnem zavarovanju) z dne 30. oktobra 2003 (v nadaljevanju: zakon št. 461/2003) določa:

„(1) Zavarovanec je upravičen do starostne pokojnine, če je plačeval prispevke za upokojitev vsaj 15 let in dosegel upokojitveno starost.

(2) Upokojitvena starost zavarovanca se določi v skladu s Prilogo 3a, ob upoštevanju člena 274 tega zakona […]“.

17. Nazadnje, člen 274 navedenega zakona določa:

„(1) Pravice, ki izhajajo iz razvrstitve delovnih mest v kategorijo I in II, se ohranijo.

[…]“.

## Spor o glavni stvari, vprašanja za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

18. Češkoslovaška federacija je prenehala obstajati 31. decembra 1992, kar je povzročilo nastanek dveh ločenih držav. Prej so bili v zakonodaji Češkoslovaške federacije različni poklici razvrščeni v tri kategorije glede na stopnjo nevarnosti dejavnosti. Delo rudarja je bilo razvrščeno v kategorijo I, rudarji pa so bili tako upravičeni do starostne pokojnine pri starosti 55 let, pod pogojem, da so delo opravljali 25 let, od tega 15 let v podzemnem rudniku. Leta 1992 je bil zakon št. 100/1988 spremenjen z zakonom št. 235/1992, v skladu s katerim so te kategorije prenehale

obstajati 31. decembra 1992, vsa delovna mesta pa so bila od tega datuma naprej razvrščena v kategorijo III. To je veljalo le za delo, opravljano po 31. decembru 1992, pri čemer so pravice, ki izhajajo iz dela, opravljenega na delovnih mestih iz kategorije I ali II pred tem datumom, ostale priznane do 31. decembra 2016.

19. V Češki republiki je dne 31. decembra 1992 začel veljati zvezni zakon o ukinitvi poklicnih kategorij. Nasprotno pa je bila na ozemlju Slovaške uporaba tega zakona večkrat odložena, pri čemer si bile poklicne kategorije ukinjene šele 31. decembra 1999.

20. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je slovaški državljan, ki je od 1. julija 1976 do 31. avgusta 1995 delal kot rudar v podzemnem rudniku v mestu Karviná na ozemlju sedanje Češke republike. Nato je bila zaposlena na različnih delovnih mestih v Češki republiki in nato na Slovaškem.

21. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je leta 2013, ko je bila stara 55 let, zaprosila za izplačilo starostne pokojnine na Slovaškem. Slovaški zavod za socialno zavarovanje je njeno prošnjo zavrnil z obrazložitvijo, da nima dopolnjenih 62 let, kar je podlaga za upravičenje do nje. Zadevni osebi je bila nazadnje priznana pravica do starostne pokojnine od oktobra 2020, ko je dopolnila 62 let in osem mesecev, vendar so slovaški organi vztrajali pri stališču, da ni upravičena do starostne pokojnine, do katere so pod ugodnejšimi pogoji upravičene osebe, ki so 15 let delale kot rudarji v podzemnem rudniku.

22. Slovaški zavod za socialno zavarovanje je menil, da je tožeča stranka, ker je na ozemlju sedanje Češke republike opravljala dejavnost rudarja, upravičena do starostne pokojnine pri starosti 55 let le, če je dokazala, da je 15 let opravljala delo iz kategorije I na podlagi zakonodaje te države članice. Po mnenju slovaškega zavoda za socialno zavarovanje pa je tožeča stranka na dan 31. decembra 1992, ko je začela veljati ukinitev kategorij delovnih mest v Češki republiki, delala kot rudar le 14 let in 63 dni.

23. V zvezi s tem je prišlo do spora, v katerem je tožeča stranka trdila, da bi moral slovaški zavod za socialno zavarovanje pri ugotavljanju, ali je pogoj 15-letne delovne dobe izpolnjen, kot obdobje opravljanja dejavnosti iz kategorije I upoštevati obdobje od 1. januarja 1993 do 31. avgusta 1995, v katerem je še naprej delala kot rudar v podzemnem rudniku v Češki republiki, čeprav so bile kategorije delovnih mest v tej državi članici ukinjene 31. decembra 1992.

24. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (vrhovno upravno sodišče Slovaške republike), pri katerem je tožeča stranka vložila pritožbo, in ki se sprašuje o razlagi člena 51(1) Uredbe št. 883/2004 v zvezi s seštevanjem dob za izračun starostne pokojnine, kadar se uporablja poseben sistem ali posebna pravila za nekatere dejavnosti, je sklenilo, da prekine postopek in Sodišču v predhodno odločanje predloži ti dve vprašanji:

„1. Ali je treba člen 51(1) Uredbe [št. 883/2004] razlagati tako, da se za starostno pokojnino, o kateri odločbo izda pristojni nosilec države članice, uporablja le pod pogojem, da je bil na podlagi zakonodaje te države članice vzpostavljen ‚poseben sistem za zaposlene ali samozaposlene osebe‘?

   Če je odgovor na predhodno vprašanje pritrdilen: kaj je značilno za tak ‚poseben sistem‘ (na primer, da ga upravlja ločena institucija, da se financira sam, da je namenjen samo določeni skupini oseb, ki opravljajo dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe)?

2. Ali pa je treba člen 51(1) te uredbe razlagati tako, da takšna pokojnina spada na njegovo področje uporabe tudi v primeru, če zakonodaja te države članice ne določa takega ‚posebnega sistema', temveč je v skladu z njo zgolj dopustno, da določena skupina oseb, ki so zavarovalno dobo dopolnile izključno v okviru opredeljene dejavnosti (na primer rudarji, ki delajo v podzemnih rudnikih), na podlagi take dobe pravico do starostne pokojnine pridobi pod ugodnejšimi pogoji kot druge osebe, ki opravljajo druge vrste dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe?"

25. Pisna stališča so Sodišču predložile italijanska in poljska vlada ter Evropska komisija.

## Analiza

26. Pred analizo teh vprašanj za predhodno odločanje menim, da je treba najprej pojasniti uporabo Uredbe št. 883/2004 v sporu v glavni stvari.

### *Uporaba Uredbe št. 883/2004*

27. Naj spomnim, da je Uredba št. 1408/71 za Češko republiko in Slovaško republiko začela veljati 1. maja 2004, ko sta pristopili k Uniji.[3] Uredba št. 883/2004, s katero je bila razveljavljena in nadomeščena Uredba št. 1408/71, je zanju začela veljati 20. maja 2004 in se uporablja od 1. maja 2010.[4]

28. Zahtevek za dodelitev starostne pokojnine, ki ga je BD vložil pri *slovaškem* zavodu za socialno zavarovanje leta 2013, je bil zavrnjen, pri čemer je zavrnitev tega zavoda predmet spora o glavni stvari, nato pa je bil leta 2020 odobren, ko je bil BD star 62 let.[5] Delovna doba, na katero se nanaša predlog za sprejetje predhodne odločbe, je bila opravljena *na ozemlju sedanje Češke republike* med 1. januarjem 1993 in 31. avgustom 1995.

29. Prvič, menim, da dejstvo, da so dobe plačevanja prispevkov obstajale pred pristopom Češke republike in Slovaške republike k Uniji, ne preprečuje uporabe Uredbe št. 883/2004 v okoliščinah v postopku v glavni stvari.

30. Sodišče je namreč v zvezi z Uredbo 1408/71 že razsodilo, da se ta uporablja v primeru, v katerem sta zadevni osebi vplačevali prispevke v javni sistem socialne varnosti države članice v obdobju *pred* njenim *pristopom* k Uniji in sta se nanjo utemeljeno sklicevali od datuma pristopa.[6] Ker je Uredba št. 883/2004 nadomestila Uredbo št. 1408/71, pri čemer ni bistveno spremenila zadevnih določb, sodna praksa Sodišča v zvezi z Uredbo št. 1408/71 ostaja upoštevna za razlago zadevnih določb Uredbe št. 883/2004.[7] Zato dejstvo, da se dobe plačevanja prispevkov nanašajo na čas pred pristopom zadevnih držav članic k Uniji, ne preprečuje uporabe

[3] Člen 2 Akta o pogojih pristopa desetih novih držav članic, med katerimi sta bili tudi Slovaška republika in Češka republika (UL 2003, L 236, str. 33), sprejetega istega dne kot Pogodba o pristopu Češke republike in Slovaške republike (UL 2003, L 236, str. 17), določa, da so pogodbe in akti, ki so jih institucije Unije sprejele pred pristopom, zavezujoče za nove države članice in se uporabljajo v teh državah pod pogoji, ki jih določajo te pogodbe in ta akt.

[4] V skladu s členom 91 Uredbe št. 883/2004 je ta uredba *začela veljati* dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije, to je 20. maja 2004, in se *uporablja* od datuma začetka veljavnosti izvedbene uredbe, in sicer Uredbe (ES) št. 987/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL 2009, L 284, str. 1), to je od 1. maja 2010, ob upoštevanju posebnih prehodnih določb.

[5] Glej točko 21 teh sklepnih predlogov.

[6] Glej sodbo z dne 22. januarja 2015, Balazs (C-401/13 in C-432/13, EU:C:2015:26, točka 32).

[7] Glej sodbo z dne 21. oktobra 2021, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie (C-866/19, EU:C:2021:865, točka 24).

Uredbe št. 883/2004 v zadevi v glavni stvari, v kateri je BD vplačeval prispevke v pokojninski sistem Češke republike v obdobju pred njenim pristopom k Uniji in se lahko na te prispevke sklicuje v odnosu do slovaškega zavoda za socialno zavarovanje od datuma pristopa.

31. Drugič, drži, da se zadevne dobe plačevanja prispevkov nanašajo na obdobje *pred začetkom veljavnosti Uredbe št. 883/2004*. Vendar člen 87(2) te uredbe – tako kot smiselno Uredba št. 1408/71 [8] – določa, da se „[p]ri ugotavljanju pravic, pridobljenih po tej uredbi, […] upoštevajo vse zavarovalne dobe in, kadar je to primerno, vse dobe zaposlitve, samozaposlitve ali prebivanja, dopolnjene po zakonodaji države članice pred datumom začetka uporabe te uredbe v zadevni državi članici.“ V zvezi s tem velja namreč splošno priznano načelo, da čeprav se nova ureditev uporablja samo za naprej, jo je treba, razen v primeru izjem, uporabljati tudi za bodoče učinke položajev, ki so nastali, ko se je uporabljal še prejšnji zakon. [9]

32. Zato menim, da se Uredba št. 883/2004 uporablja v okoliščinah v postopku v glavni stvari.

### *Razlaga člena 51(1) Uredbe št. 883/2004*

33. V sporu o glavni stvari je obravnavana zavrnitev slovaškega zavoda za socialno zavarovanje, da upošteva dobo plačevanja prispevkov, ki ustreza zaposlitvi BD v Češki republiki med 1. januarjem 1993 in 31. avgustom 1995, ker naj tega obdobja ne bi bilo mogoče upoštevati kot zaposlitev na delovnem mestu iz kategorije I na podlagi zakona, ki velja v slovaškem pravu, saj se v skladu s češko zakonodajo to delovno mesto ni štelo za delovno mesto iz te kategorije. [10] Kategorija I je bila namreč v Češki republiki ukinjena 31. decembra 1992. Ker zaposlitev iz tega obdobja ni spadala v kategorijo I v okviru češke zakonodaje, je slovaški zavod za socialno zavarovanje menil, da je BD dopolnil manj kot 15 let dela na delovnem mestu iz te kategorije, zato se zanj ne more uporabiti slovaška določba, ki omogoča upokojitev pri 55 letih.

34. Po mnenju predložitvenega sodišča je namen člena 51 Uredbe št. 883/2004, ki se nanaša na seštevanje dob, na splošno zagotoviti, da so ugodnosti, ki jih zakonodaja ene države članice priznava za opravljanje določenih dejavnosti, povezane s takimi dejavnostmi, tudi če jih zadevna oseba opravlja v drugi državi članici.

35. Vendar pa meni, da pogoji za upoštevanje teh ugodnosti niso jasni.

36. Naj najprej poudarim, da se zastavljeni vprašanji ne nanašata na načelo, da Slovaška republika upošteva dobe plačevanja prispevkov, ki jih je tožeča stranka v postopku v glavni stvari plačevala v Češki republiki, temveč na to, ali je treba sporne dobe upoštevati kot zaposlitev na delovnem mestu iz kategorije I za izračun 15-letne delovne dobe kot rudar v podzemnem rudniku, ki jo slovaška zakonodaja zahteva za pridobitev starostne pokojnine pri starosti 55 let.

[8] Člen 94(2) Uredbe št. 1408/71 je določal „[v]se zavarovalne dobe in, kjer je to predvideno, vse dobe zaposlitve ali prebivanja, dopolnjene po zakonodaji države članice pred 1. oktobrom 1972 ali pred datumom začetka njene uporabe na ozemlju ali na delu ozemlja države članice, se upoštevajo pri ugotavljanju pravic, pridobljenih po določbah te uredbe.“

[9] Glej sodbi z dne 16. maja 2013, Wencel (C-589/10, EU:C:2013:303, točka 33), in z dne 22. januarja 2015, Balazs (C-401/13 in C-432/13, EU:C:2015:26, točka 30).

[10] Iz predloga za sprejetje predhodne odločbe izhaja, da delovna mesta v Češki republiki od 1. januarja 1993 niso bila več razvrščena v kategorije. Vendar je bilo predvideno, da bo znižanje upokojitvene starosti veljalo do 31. decembra 2016. Na Slovaškem so bila delovna mesta razdeljena v tri kategorije do 31. decembra 1999, starost za upravičenost do starostne pokojnine pa je bila znižana za delovna mesta iz kategorije I.

37. Kot pa poudarja predložitveno sodišče v predlogu za sprejetje predhodne odločbe, z zakonodajo, ki se uporablja (zakon št. 100/1988 in zakon št. 461/2003), ni bil vzpostavljen *poseben sistem*, ki bi se uporabljal le za rudarje v podzemnih rudnikih, kot je tožeča stranka. Nasprotno, oba zakona določata enoten sistem socialne varnosti, ki se uporablja za vse zaposlene in samozaposlene osebe. Ugodnosti, povezane s poklicem rudarja in drugimi delovnimi mesti iz kategorije I na podlagi člena 14(2) zakona št. 100/1988, so bile namreč priznane le v okviru te enotne ureditve.

38. Zato se predložitveno sodišče sprašuje o uporabi načela seštevanja dob iz člena 51(1) Uredbe št. 883/2004 ob upoštevanju neobstoja posebnega sistema v svoji zakonodaji, ki bi bil ločen od enotnega sistema socialne varnosti.

39. Z vprašanjema za predhodno odločanje, ki ju je treba obravnavati skupaj, namreč v bistvu sprašuje, ali mora za to, da se člen 51(1) Uredbe št. 883/2004 uporablja za starostno pokojnino, o kateri odloči pristojni organ države članice, ta država članica vzpostaviti poseben sistem (in če da, kaj je značilno za takšen posebni sistem), ali pa zadostuje, če takšnega posebnega sistema ni, da je bila z zakonodajo določena kategorija oseb, ki so zavarovalno dobo dopolnile izključno v okviru opredeljene dejavnosti (na primer rudarji v podzemnih rudnikih), ki je podlaga za pridobitev starostne pokojnine pod ugodnejšimi pogoji.

40. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča [11] je treba na ti vprašanji, obravnavani skupaj, odgovoriti ne le ob upoštevanju besedila zadevne določbe, ampak tudi sobesedila in ciljev ureditve, katere del je, pri čemer je tudi zgodovina nastanka te določbe lahko vir informacij, ki so upoštevne za njeno razlago.

*Jezikovna razlaga*

41. Naj spomnim, da člen 51 Uredbe št. 883/2004 vsebuje posebne določbe v zvezi z uporabo načela seštevanja dob dajatev za starost. Vsebuje posebna pravila za seštevanje, kadar zakonodaja države članice pogojuje dodelitev nekaterih dajatev z „dopolnitvijo zavarovalnih dob izključno v posebni dejavnosti zaposlene ali samozaposlene osebe ali v poklicu, za katerega velja poseben sistem za zaposlene ali samozaposlene osebe“.

42. Kot je poudarilo predložitveno sodišče, obstajajo razlike med jezikovnimi različicami člena 51(1) Uredbe št. 883/2004, ki lahko vodijo do dveh različnih ali celo nasprotujočih si razlag pogojev za uporabo te določbe.

43. V več jezikovnih različicah, zlasti v angleški [12], italijanski [13], poljski [14], in slovaški [15], je namreč tako kot v francoski [in slovenski] različici uporabljena edninska oblika „za *katerega* velja poseben sistem“, kar kaže na to, da se pojem „poseben sistem“ nanaša izključno na pojem „poklic“. Tako se v skladu s to prvo razlago ta določba uporablja ne le, kadar veljavno nacionalno pravo določa poseben sistem, ampak tudi splošneje, kadar vsebuje pravila za prejemanje dajatev v zvezi

[11] Glej sodbo z dne 8. maja 2019, Inspecteur van de Belastingdienst (C-631/17, EU:C:2019:381, točka 29 in navedena sodna praksa).

[12] „[…] in a specific activity as an employed or self-employed person or in an occupation which is subject to a special scheme for employed or self-employed persons […]“.

[13] „[…] in una determinata attività subordinata o autonoma o in un'occupazione soggetta ad un regime speciale applicabile ai lavoratori subordinati o autonomi […]“.

[14] „[…] określonej pracy najemnej lub na własny rachunek lub w zawodzie, *który podlega* szczególnemu systemowi […]“.

[15] „[…] dosiahnutými iba vykonávaním špecifickej činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba, alebo v povolaní, ktoré podlieha osobitnému systému pre zamestnancov alebo samostatne zárobkovo činné osoby […]“.

z določeno dejavnostjo zaposlene ali samozaposlene osebe. V skladu s to *prvo razlago* naj bi se torej člen 51(1) Uredbe št. 883/2004 uporabljal tudi, če v državi članici, v kateri se sprejme odločitev o dodelitvi dajatve, ni posebnega sistema.

44. Vendar je v drugih jezikovnih različicah člena 51(1) Uredbe št. 883/2004, zlasti v španski [16], nemški [17] in grški [18] in, uporabljena množinska oblika „za *katere* velja poseben sistem“, kar pomeni, da se pojem „poseben sistem“ nanaša tako na „posebno dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe“ kot na „poklic“. V skladu s to *drugo razlago* naj bi se ta določba torej uporabljala le za poklice in dejavnosti, za katere je država članica, v kateri je sprejeta odločitev o dodelitvi dajatve, uvedla „poseben sistem“.

45. Na podlagi te jezikovne analize menim, da sta še vedno možni obe razlagi.

46. Kot pa poudarja Komisija, se v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča formulacija določbe prava Unije, ki se uporablja v eni od jezikovnih različic, ne more uporabljati kot edina podlaga za razlago te določbe oziroma glede tega ne more imeti prednosti pred drugimi jezikovnimi različicami. Določbe prava Unije je treba namreč razlagati in uporabljati enotno, ob upoštevanju različic v vseh jezikih Unije.

47. V primeru razhajanj med različnimi jezikovnimi različicami besedila prava Unije je treba zadevno določbo razlagati glede na sobesedilo in namen ureditve, katere del je. [19] Zato je treba uporabiti njeno kontekstualno in teleološko analizo.

*Kontekstualna razlaga*

48. Naj spomnim, da člen 48(1)(a), PDEU za pridobitev in ohranjanje pravice do dajatev ter za izračun višine dajatev določa seštevanje vseh dob, ki se upoštevajo po zakonodajah posameznih držav. Člen 6 Uredbe št. 883/2004 to načelo izvaja na splošno [20] in določa, da kadar nacionalna zakonodaja pogojuje pravico do dajatev ali drugih ugodnosti s predhodno dopolnitvijo dob vključenosti, ne glede na to, ali gre za zavarovalne dobe, dobe zaposlitve, samozaposlitve ali prebivanja, mora pristojni nosilec socialne varnosti, če uredba ne določa drugače, po potrebi upoštevati dobe, dopolnjene v drugi državi članici in v skladu z njeno zakonodajo. To načelo tako vzpostavlja neke vrste „vzajemno priznavanje zavarovalnih dob“. [21]

49. V tem okviru člen 51 Uredbe št. 883/2004, ki spada pod poglavje o starostnih pokojninah in pokojninah preživelih oseb, vsebuje posebne določbe v zvezi s seštevanjem dob na tem področju. Njegov namen je tako povezati dobe vključenosti v splošne in posebne sisteme, kadar je bila oseba v okviru svoje poklicne poti v različnih državah članicah vključena v različne sisteme. [22]

[16] „[…] en una actividad determinada como trabajador por cuenta ajena o propia, u ocupación sujetas a un régimen especial para trabajadores por cuenta ajena o propia […]“.

[17] „[…] in einer bestimmten Beschäftigung oder selbstständigen Erwerbstätigkeit oder einem Beruf zurückgelegt wurden, für die ein Sondersystem für beschäftigte oder selbstständig erwerbstätige Personen gilt, […]“.

[18] „[…] σε συγκεκριμένη μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα ή επάγγελμα, για τα οποία ισχύει ειδικό σύστημα που εφαρμόζεται σε πρόσωπα τα οποία ασκούν μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα […]“.

[19] Glej sodbo z dne 27. oktobra 1977, Bouchereau (30/77, EU:C:1977:172, točka 14) ter nedavni sodbi z dne 23. januarja 2020, Bundesagentur für Arbeit (C-29/19, v nadaljevanju: sodba Bundesagentur für Arbeit, EU:C:2020:36, točka 48) in z dne 4. septembra 2025, Hakamp (C-203/24, EU:C:2025:662, točka 34 in navedena sodna praksa).

[20] Medtem ko je bilo v Uredbi št. 1408/71 to seštevanje predvideno v določbah, ki se nanašajo na posamezna tveganja, zajeta v uredbah, je v členu 6 Uredbe št. 883/2004 določeno splošno načelo.

[21] Glej Morsa, M., *Sécurité sociale, libre circulation et citoyenneté européenne*, Limal, Anthemis, 2012, str. 107 in 108.

[22] Glej Omarjee, I., *Manuel de droit européen de la protection sociale*, Bruselj, Bruylant, 2021, 2. izdaja, str. 309, št. 334.

50. Ali to pomeni, da ta člen 51 nujno pomeni „poseben sistem“, ki je formalno ločen od splošnega sistema? Nisem prepričan.

51. Prvič, ugotavljam namreč, da sedanji člen 51(1) Uredbe št. 883/2004 ustreza nekdanjemu členu 45(2) Uredbe št. 1408/71, ki ga je posodobil in poenostavil, obenem pa ohranil isti cilj. [23]

52. Prejšnji člen 45(2) Uredbe št. 1408/71 je določal, da „[k]adar zakonodaja države članice pogojuje dodelitev določenih dajatev z dopolnitvijo zavarovalne dobe *izključno v poklicu, za katerega velja posebni sistem za zaposlene osebe, ali celo v določenih zaposlitvah*, se zavarovalne dobe, dopolnjene po zakonodajah drugih držav članic, upoštevajo le, če so dopolnjene v ustreznem sistemu oziroma, če tega ni, v enakem poklicu ali, kjer je to predvideno, v enaki zaposlitvi“. [24]

53. Iz tega sklepam, da tudi če država članica, v kateri se dodeli dajatev, ne bi določila posebnega sistema kot takega, to ne bi preprečevalo, da se člen 45(2) te uredbe po potrebi uporabi, če so bile zavarovalne dobe dopolnjene v „določenih zaposlitvah“. Poleg tega, kot poudarja poljska vlada, se Sklep št. 81 Upravne komisije, ustanovljene pri Komisiji, za socialno varnost delavcev migrantov [25] z dne 22. februarja 1973 o seštevanju zavarovalnih dob, dopolnjenih v določeni zaposlitvi, na podlagi člena 45(2) [26] nanaša le na dopolnitev zavarovalnih dob v določeni zaposlitvi in zahteva seštevanje zavarovalnih dob, dopolnjenih v različnih državah članicah v primeru posebne zaposlitve, če je ta predmet „posebne obravnave“ in je zato „določena“ v zakonodaji. Iz tega sledi, da je za določeno zaposlitev, ki je bila tako ali drugače urejena, veljalo seštevanje, ne glede na to, ali so zanjo veljali „poseben“ sistem, posebna pravila ali splošen sistem socialne varnosti.

54. Ugotoviti pa je treba, da zakonodajalec Unije s sprejetjem člena 51(1) Uredbe 883/2004 ni nameraval uvesti bolj omejevalne metode seštevanja. Iz pripravljalnega gradiva za to uredbo je namreč razvidno, da je sistem koordinacije ostal enak z vidika vodilnih načel in bistvenih elementov, med katere spada tudi seštevanje dob. [27]

55. Takšen element bi se torej lahko štel za skladnega s prvo razlago, saj ne zahteva „posebnega“ sistema, ki bi bil nujno formalno ločen od splošnega sistema.

56. Drugič, člen 51(1), drugi pododstavek, Uredbe št. 883/2004 pa določa tudi primer, v katerem po upoštevanju tako dopolnjenih dob „oseba ne izpolnjuje pogojev za dodelitev dajatev *iz posebnega sistema*“. [28] Predložitveno sodišče meni, da bi bilo mogoče iz tega sklepati, da se celoten člen 51(1) te uredbe uporablja le, če je v državi članici, v kateri je bila sprejeta odločitev o dodelitvi dajatve, sistem socialne varnosti razdeljen na „poseben“ in „splošen“ sistem.

[23] Glej sodbo z dne 21. marca 2018, Klein Schiphorst (C-551/16, EU:C:2018:200, točka 31).

[24] Moj poudarek.

[25] Gre za Upravno komisijo za socialno varnost delavcev migrantov, ustanovljeno pri Komisiji in določeno v naslovih IV uredb št. 1408/71 in št. 883/2004, ki je na podlagi člena 81(a) Uredbe 1408/71, ki je postal člen 72(a) Uredbe št. 883/2004, med drugim pristojna za obravnavo vseh vprašanj v zvezi z uporabo ali razlago, ki izhajajo zlasti iz določb navedenih uredb.

[26] Sklep št. 81 z dne 22. februarja 1973 o seštevanju zavarovalnih dob, dopolnjenih v določeni zaposlitvi, na podlagi člena 45(2) Uredbe (EGS) št. 1408/71 (UL 1973, C 75, str. 11).

[27] Glej zlasti predlog Komisije za Uredbo Sveta (ES) o koordinaciji sistemov socialne varnosti z dne 21. decembra 1998 (COM(1998)779 final) (UL 1999, C 38, str. 10).

[28] Moj poudarek. Ugotavljam, da besedna zveza „iz posebnega sistema“ ni bila navedena v členu 45(2) Uredbe 1408/71.

57. Vendar poudarjam, da pojem „poseben sistem“ v okviru Uredbe št. 883/2004 ni opredeljen. Člen 1(e) te uredbe opredeljuje pojem „poseben sistem za javne uslužbence“ [29], zato se ne zdi upošteven v okviru člena 51 te uredbe. Kot poudarja poljska vlada, je opredelitev takega posebnega sistema „nejasna“.

58. Poleg tega, kot je Sodišče že navedlo, določbe Uredbe št. 1408/71 in Uredbe št. 883/2004 ne določajo skupnega sistema socialne varnosti, ampak so namenjene zgolj zagotovitvi *koordinacije*, in ne harmonizacije, med različnimi nacionalnimi sistemi, ki se še naprej ohranijo. V skladu z ustaljeno sodno prakso države članice tako obdržijo pristojnost glede ureditve svojih sistemov socialnega varstva. [30]

59. Zato v okviru člena 51(1) Uredbe št. 883/2004 nič ne izključuje širšega razumevanja pojma „poseben sistem“, da se upošteva dejanska raznolikost nacionalnih sistemov socialne varnosti. To lahko pomeni, da ta pojem vključuje ne le sistem socialne varnosti, ki je formalno ločen od splošnega sistema, ampak tudi sistem, ki je bil v okviru splošnega sistema uveden, da bi zajemal „posebno dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe“.

60. Menim, da takšno razlago potrjuje tudi teleološka analiza zadevne določbe.

*Teleološka razlaga*

61. Iz preambule Uredbe št. 883/2004 in sodne prakse Sodišča je razvidno, da je cilj koordinacije sistemov socialne varnosti držav članic zagotoviti učinkovito uresničevanje *pravice do prostega gibanja* oseb. [31]

62. Čeprav določitev pogojev za pridobitev dajatev spada v pristojnost zakonodaje vsake države članice, morajo države članice kljub temu spoštovati pravo Unije in zlasti določbe Pogodbe DEU o pravici, priznani vsakemu državljanu Evropske unije, da se prosto giblje in prebiva na ozemlju držav članic. [32] V zvezi s tem Pogodba DEU delavcu ne zagotavlja, da bosta razširitev njegovih dejavnosti v več držav članic ali njihov prenos v drugo državo članico na področju socialne varnosti nevtralna. Uporaba manj ugodne zakonodaje pa je v skladu z načelom prostega gibanja oseb, če za zadevnega delavca ni neugodna v primerjavi s tistimi delavci, ki opravljajo vse dejavnosti v državi članici, v kateri se ta zakonodaja uporablja, ali v primerjavi s tistimi, ki so bili tam že prej obdavčeni. [33]

[29] Ta določba namreč določa, da izraz „poseben sistem za javne uslužbence“ pomeni „vsak sistem socialne varnosti, ki se razlikuje od splošnega sistema socialne varnosti in se uporablja za zaposlene osebe v zadevni državi članici ter so vanj neposredno vključeni vsi javni uslužbenci ali nekatere njihove kategorije“.

[30] Glej zlasti sodbi z dne 21. februarja 2013,Salgado González (C-282/11, EU:C:2013:86, točka 35), in z dne 21. oktobra 2021, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie (C-866/19, EU:C:2021:865, točka 25). Glej tudi Lenaerts, K., Adam, S., „La solidarité, valeur commune aux États membres et principe fédératif de l'Union européenne“, *Cahiers de droit européen*, 2021, št. 2, str. 318–322.

[31] To je razvidno zlasti iz uvodnih izjav 1, 4, 13 in 45 navedene uredbe ter zlasti iz sodbe z dne 21. marca 2018, Klein Schiphorst (C-551/16, EU:C:2018:200, točka 31).

[32] Glej v tem smislu zlasti sodbe z dne 21. februarja 2013, Salgado González (C-282/11, EU:C:2013:86, točki 36 in 37); Bundesagentur für Arbeit (točka 41) in z dne 7. julija 2022, Pensionsversicherungsanstalt (Dobe za vzgojo otrok v tujini) (C-576/20, EU:C:2022:525, točka 49).

[33] Glej sodbo z dne 14. marca 2019, Vester (C-134/18, EU:C:2019:212, točki 32 in 33 ter navedena sodna praksa).

63. V okviru koordinacije ukrepov za zagotovitev učinkovitega uresničevanja pravice do prostega gibanja oseb je namen načela *seštevanja* dob preprečiti, da bi bil delavec, ki je uveljavil pravico do prostega gibanja in je bil zaposlen v več kot eni državi članici, brez objektivne utemeljitve obravnavan manj ugodno kot delavec, ki je bil med vso kariero zaposlen v samo eni državi članici. [34]

64. Namen člena 51(1) Uredbe št. 883/2004 je tako zagotoviti, da osebe, ki so opravljale dejavnost, na podlagi katere so upravičene do posebnih ugodnosti v zvezi s starostno pokojnino (na primer predčasna upokojitev zaradi opravljanja težkega ali nevarnega poklica), ne izgubijo teh ugodnosti zgolj zato, ker so uveljavljale svojo pravico do prostega gibanja.

65. Vendar menim, da je razlaga člena 51(1) Uredbe št. 883/2004, v skladu s katero naj bi se ta določba uporabljala le za poklice in dejavnosti, za katere v državi članici, v kateri je bila sprejeta odločitev o dodelitvi dajatve, obstaja „poseben sistem“, ki je nujno ločen od splošnega sistema [35], v nasprotju s tem ciljem prostega gibanja delavcev.

66. Taka razlaga lahko namreč prepreči uporabo člena 51(1) Uredbe št. 883/2004 zgolj zaradi dejstva, ker bi se na primer država članica, ki dodeljuje zadevne dajatve, odločila uvesti le splošen sistem, v okviru katerega bi razlikovala med posebnimi kategorijami dejavnosti. V takem primeru bi se lahko zaposlena ali samozaposlena oseba, ki opravlja posebno dejavnost, predvideno v okviru splošnega sistema, in s katero bi bile povezane nekatere ugodnosti, odločila, da te posebne dejavnosti ne bo opravljala v drugi državi članici, ali pa bi v zvezi s takim opravljanjem vsaj oklevala, če bi to pomenilo, da bi bila zaradi tega v slabšem položaju v primerjavi z delavci, ki opravljajo isto posebno dejavnost v zadevni državi članici.

67. To v okviru spora o glavni stvari pomeni, da, če bi bil obstoj posebnega sistema, ki bi bil ločen od splošnega sistema, na Slovaškem pogoj za uporabo člena 51(1) Uredbe št. 883/2004 in upoštevanje dob plačevanja prispevkov med letoma 1993 in 1995 na ozemlju sedanje Češke republike za izračun delovne dobe, zgolj obstoj kategorije I ne bi zadostoval, da bi se tožeča stranka v glavni stvari lahko upokojila pri 55 letih, čeprav bi bila taka upokojitev mogoča, če bi bila celotno svojo kariero zaposlena samo na Slovaškem.

68. Menim, da je tak pristop v nasprotju s ciljem prostega gibanja delavcev.

69. Zato menim, da dejstvo, da je država članica, ki dodeli zadevno dajatev, uvedla poseben sistem socialne varnosti, ki je formalno ločen od splošnega sistema, ali da je sprejela posebna pravila, ki se uporabljajo za določeno dejavnost v okviru njenega splošnega sistema, ne bi smelo vplivati na seštevanje dob. Gre namreč za odločitev glede organizacije in financiranja sistemov socialne varnosti, ki se lahko med državami članicami zelo razlikuje in ne bi smela vplivati na prosto gibanje delavcev.

70. Drži, da nobenega posebnega pravila samega po sebi ni mogoče šteti za „poseben sistem“ v smislu člena 51(1) Uredbe št. 883/2004 in da mora predložitveno sodišče preveriti, ali vsebina pravil, ki se uporabljajo, v obravnavanem primeru za rudarje v podzemnih rudnikih, lahko pomeni „sistem, ki je enakovreden posebnemu sistemu“.

[34] Glej v zvezi s tem uvodni izjavi 13 in 14 Uredbe št. 883/2004 ter sodbo Bundesagentur für Arbeit (točka 33). Glej tudi Detienne, Q. in Servais, J.-M., „Poglavje II. – Droit de la sécurité sociale“, v *Droit social de l'Union européenne*, Bruylant, Bruselj, 2021, 4. posebna izdaja, str. 343, št. 892.

[35] Tu gre za drugo razlago (glej točko 44 teh sklepnih predlogov), v skladu s katero naj bi se pojem „poseben sistem“ nanašal tako na „posebno dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe“ kot na „poklic“.

71. V zvezi s tem, ob upoštevanju cilja prostega gibanja delavcev, menim, da je treba upoštevati vsebinske, in ne formalne ali strukturne elemente.

72. Tako bi bilo treba po mojem mnenju izraz „poseben sistem“ razumeti tako, da se poleg posebnih sistemov, ki so kot taki opredeljeni v nacionalnem sistemu, nanaša tudi na sklope usklajenih posebnih pravil, ki so določena v okviru splošnega sistema in ki se uporabljajo za določeno dejavnost zaposlenih ali samozaposlenih oseb. Ta izraz bi lahko zajemal zlasti sklop pravil, ki se nanašajo na primer na pogoje za dostop do dajatev, pravila za izračun njihove višine (na primer v zvezi z dobo plačevanja prispevkov ali upokojitveno starostjo) in izplačilo starostne pokojnine ter ki bi bila specifična za določene dejavnosti ali poklice zaradi njihovih posebnih značilnosti (na primer zaradi težavnosti dela ali nevarnosti, povezane z dejavnostjo). Ta pravila bi tako veljala za določeno skupino zaposlenih ali samozaposlenih oseb ali poklicev, za katero bi veljal, kot navaja predložitveno sodišče, „razmeroma zaprt sistem posebnih odstopanj“. Nasprotno pa – v nasprotju s trditvami Komisije – menim, da dejstvo, da ta pravila izvaja subjekt, ki je formalno ločen od subjekta, pristojnega za splošni sistem, ali dejstvo, da ta pravila določajo financiranje, ki je ločeno od splošnega sistema, četudi lahko sicer predstavlja upoštevno merilo za ugotovitev obstoja „posebnega“ sistema, ne more biti odločilno.

73. Naj dodam, da bi tak pristop omogočil, da se v okviru člena 51 Uredbe št. 883/2004 upošteva dejanska različnost ureditev sistemov socialne varnosti v različnih državah članicah z vidika prostega gibanja delavcev.

74. Nazadnje ugotavljam, da Komisija trdi, da bi bilo treba dobe plačevanja prispevkov, ki jih je tožeča stranka v postopku v glavni stvari plačevala med 31. decembrom 1992 in 31. avgustom 1995 kot rudar v podzemnem rudniku v Češki republiki, upoštevati na podlagi splošnih določb člena 5(b) Uredbe št. 883/2004, ki določa, da kadar se po zakonodaji pristojne države članice nekaterim dejstvom ali dogodkom pripišejo pravni učinki, ta država članica upošteva podobna dejstva ali dogodke, ki nastopijo v kateri koli državi članici, kot da so nastopili na njenem ozemlju.[36] Vendar imam v zvezi s tem resne pomisleke. Člen 5(b) te uredbe namreč ureja posledice, ki izhajajo iz enkratnih dejstev ali dogodkov, kot so nesreča, bolezen, invalidnost, rojstvo ali poroka, ki so se zgodili v drugi državi članici in bi lahko vplivali na upravičenost do dajatev iz socialne varnosti. Poleg tega je iz uvodne izjave 10 Uredbe 883/2004 razvidno, da načelo, da se nekatera dejstva ali dogodki obravnavajo, kakor da so nastopili na ozemlju države članice, ne sme posegati v načelo seštevanja zavarovalnih dob. Zato menim, da upoštevanje dob, dopolnjenih po zakonodaji katere koli druge države članice, ni „dejstvo ali dogodek“ v smislu

[36] Člen 5 Uredbe št. 883/2004, naslovljen „Enako obravnavanje dajatev, dohodka, dejstev ali dogodkov“, spada med splošne določbe te uredbe in določa načelo enakega obravnavanja dajatev, dohodkov in dejstev, ki izhaja iz sodne prakse in ki ga je zakonodajalec Unije želel uvesti v besedilo navedene uredbe, da bi se to načelo razvilo ob upoštevanju vsebine in bistva odločitev Sodišča (glej v tem smislu sodbo z dne 5. decembra 2019, Bocero Torrico in Bode (C-398/18 in C-428/18, EU:C:2019:1050, točka 29 in navedena sodna praksa)). Je poseben izraz splošnega načela prepovedi diskriminacije (glej sodbo 12. marca 2020, Caisse d’assurance retraite et de la santé au travail d’Alsace-Moselle (C-769/18, EU:C:2020:203, točka 44)).
Člen 5 določa: „[č]e v tej uredbi ni določeno drugače in glede na posebne predpisane izvedbene določbe velja naslednje: […] (b) kadar se po zakonodaji pristojne države članice nekaterim dejstvom ali dogodkom pripišejo pravni učinki, ta država članica upošteva podobna dejstva ali dogodke, ki nastopijo v kateri koli državi članici, kot da so nastopili na njenem ozemlju.“

člena 5(b) navedene uredbe. Po mojem mnenju se ta določba tako ne uporablja za položaj v postopku v glavni stvari niti ne omogoča odgovora na vprašanji, ki jih zastavlja predložitveno sodišče. [37]

75. Zato menim, da je treba člen 51(1) Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da se za starostno pokojnino, o kateri odločbo izda pristojni nosilec države članice, ta določba uporablja, če je bil na podlagi zakonodaje navedene države članice vzpostavljen poseben sistem za zaposlene ali samozaposlene osebe, kot tudi če zakonodaja navedene države članice ne formalno določa takega „posebnega sistema“, določa pa, da določena skupina oseb, ki so zavarovalno dobo dopolnile v okviru opredeljene dejavnosti (na primer rudarji, ki delajo v podzemnih rudnikih), na podlagi take dobe pravico do starostne pokojnine pridobi pod ugodnejšimi pogoji kot druge osebe, ki opravljajo druge vrste dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe.

## Predlog

76. Glede na zgornje preudarke predlagam Sodišču, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki jih je postavilo Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (vrhovno upravno sodišče Slovaške republike, Slovaška), odgovori:

Člen 51(1) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti

je treba razlagati tako, da

da se za starostno pokojnino, o kateri odločbo izda pristojni nosilec države članice, ta določba uporablja, če je bil na podlagi zakonodaje navedene države članice vzpostavljen poseben sistem za zaposlene ali samozaposlene osebe, kot tudi če zakonodaja navedene države članice ne formalno določa takega „posebnega sistema“, določa pa, da določena skupina oseb, ki so zavarovalno dobo dopolnile v okviru opredeljene dejavnosti (na primer rudarji, ki delajo v podzemnih rudnikih), na podlagi take dobe pravico do starostne pokojnine pridobi pod ugodnejšimi pogoji kot druge osebe, ki opravljajo druge vrste dejavnost zaposlene ali samozaposlene osebe.

[37] Zadeva, v kateri je bila izdana sodba z dne 12. marca 2020, Caisse d’assurance retraite et de la santé au travail d’Alsace-Moselle (C-769/18, EU:C:2020:203), ki jo Komisija navaja v podporo svoji trditvi, me ne prepriča, saj je bilo Sodišče pozvano, naj odgovori na vprašanje, v kolikšni meri je treba pri izračunu pokojninskih dajatev upoštevati pomoč za vzgojo in izobraževanje otroka s posebnimi potrebami, dodeljeno v eni od držav članic, kadar nacionalna zakonodaja te države predvideva povišanje v zvezi z nekaterimi invalidnostmi. Sodišče je razsodilo, da se povišanje stopnje pokojnine določi na podlagi nastanka dejstva v smislu člena 5(b) Uredbe št. 883/2004, in sicer da je trajna invalidnost otroka najmanj enaka določeni stopnji. Upoštevanje dob, dopolnjenih po drugi zakonodaji, torej v tej zadevi ni bilo sporno.